

۱۰۳ اجاره اعضای موقت، موافقتنامه تشریح و حمایت متقابل از سرمایه گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران
۴۲۵ با دولتهای دانمارک، اتریش، بلژیک، انگلستان، بنگلادش، بلغارستان، ۴۴۳۶۹/۴۴۳۶۶/۱۹۷۶ ه
۱۰۴۳۱ مقدونیه، گینه کوناکری، وزارت امور اقتصاد و دارایی جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامیه هیات وزیران
بسمه تعالی

وزارت امور اقتصادی و دارایی

هیات وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۷/۹/۱۵ بنا به پیشنهاد شماره ۲۱/۷۲۱۱-۹۱ مورخ ۱۳۷۷/۳/۵
وزارت امور اقتصادی و دارایی و در اجرای ماده (۲) آیین نامه چگونگی تنظیم و انعقاد توافقات بین المللی
- مصوب ۱۳۷۱ - تصویب نمود:

وزارت امور اقتصادی و دارایی مجاز است نسبت به اعضای موقت موافقتنامه تشریح و حمایت
متقابل از سرمایه گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران با هر کدام از دولتهای دانمارک، اتریش، بلژیک
، انگلستان، بنگلادش، بلغارستان، مقدونیه، گینه کوناکری در چارچوب متن پیوست اقدام کرده مراحل
قانونی را تا تصویب نهایی پیگیری نماید.

حسن حبیبی
معاون اول رئیس جمهور
۱۳۷۷/۹/۲۲

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس جمهور، دفتر معاون اول رئیس جمهور، دفتر ریاست قوه
قضاییه، دفتر معاون حقوقی و امور مجلس رئیس جمهور، دفتر معاون اجرایی رئیس جمهور، دبیرخانه مجمع
تشخیص مصلحت نظام، دیوان محاسبات کشور، اداره کل قوانین مجلس شورای اسلامی، اداره کل
حقوقی، اداره کل قوانین و مقررات کشور، وزارت دادگستری، وزارت امور خارجه، وزارت پست و
تلگراف و تلفن، وزارت معادن و فلزات، وزارت نفت، وزارت جهاد سازندگی، وزارت صنایع، وزارت
مسکن و شهرسازی، وزارت تعاون، وزارت کشاورزی، وزارت نیرو، وزارت راه و ترابری، وزارت
بازرگانی، سازمان برنامه و بودجه، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، بانک مرکزی جمهوری اسلامی
ایران و دفتر هیات دولت ابلاغ می شود.

شصت روز از تاریخ آخرین انتخاب، سر داور را تعیین خواهند کرد. چنانچه هر یک از طرفهای متعاقد طرف مدت مقرر داور خود را تعیین نکند و یا داوران منتخب ظرف مدت مذکور در مورد انتخاب سر داور به توافق نرسند، هر یک از طرفهای متعاقد می‌تواند از رییس دیوان بین‌المللی دادگستری بخواهد که حسب مورد داور طرف ممتنع یا سر داور را تعیین نماید. سر داور باید در هر صورت تابعیت کشوری را دارا باشد که در زمان انتخاب با طرفهای متعاقد روابط سیاسی دارد.

۲- در مواردی که سر داور باید توسط رییس دیوان بین‌المللی دادگستری تعیین شود چنانچه رییس دیوان بین‌المللی دادگستری از انجام وظیفه معذور یا تبعه یکی از طرفهای متعاقد باشد، انتصاب توسط معاون رییس انجام خواهد شد و چنانچه معاون رییس نیز از انجام وظیفه مذکور معذور یا تبعه یکی از طرفهای متعاقد باشد، این انتصاب توسط عضو ارشد دیوان که تابعیت هیچ یک از طرفهای متعاقد را نداشته باشد، انجام خواهد شد.

۳- هیأت داورى با توجه به سایر مواردی که طرفهای متعاقد توافق نموده‌اند آیین و محل داورى را تعیین خواهد نمود.

۴- تصمیمات هیأت داورى برای طرفهای متعاقد لازم الاتباع است.

ماده ۱۴

اعتبار موافقتنامه

۱- این موافقتنامه طبق قوانین و مقررات هر یک از طرفهای متعاقد به تصویب مراجع صلاحیتدار آنها خواهد رسید.

۲- این موافقتنامه سی روز پس از تاریخ ارایه آخرین اطلاعیه هر یک از طرفهای متعاقد به طرف متعاقد دیگر مبنی بر اینکه اقدامهای لازم را طبق قوانین و مقررات خود درباره لازم الاجرا شدن این موافقتنامه به عمل آورده است برای مدت ... (۱) سال به موقع اجرا گذارده خواهد شد. پس از مدت مزبور این موافقتنامه همچنان معتبر خواهد ماند، مگر آنکه یکی از طرفهای متعاقد شش ماه قبل از خاتمه یا فسخ آن، عدم تمایل خود را نسبت به تمدید آن به طور کتبی به اطلاع طرف متعاقد دیگر برساند.

۳- پس از انقضای مدت اعتبار یا فسخ این موافقتنامه، مفاد آن در مورد سرمایه‌گذارهای مشمول این موافقتنامه برای یک دوره اضافی ... (۱) ساله مجرى خواهد بود.

۱- مدت اعتبار موافقتنامه حسب صلاحیتدار مقامهای مذاکره‌کننده تعیین خواهد شد.

ماده ۱۵

زبان و تعداد متون

این موافقتنامه در ..... نسخه به زبانهای فارسی، ..... و ..... تنظیم شده و هر سه متن از اعتبار یکسان برخوردار خواهند بود. در صورت اختلاف در متون، متن ..... ملاک می باشد.

این موافقتنامه در تاریخ ..... در ..... به امضای نمایندگان دولتهای جمهوری اسلامی ایران و

..... رسیده.

از طرف دولت

.....

از طرف دولت

جمهوری اسلامی ایران

بسمه تعالی

متن نمونه موافقتنامه

تشویق و حمایت متقابل از سرمایه گذاری

بین

دولت جمهوری اسلامی ایران

و

دولت .....

مقدمه:

دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت ..... که از این پس "طرفهای متعاقد" نامیده می شوند، با علاقه مندی به تحکیم همکاریهای اقتصادی در جهت تأمین منافع هر دو دولت، با هدف به کارگیری منابع اقتصادی و امکانات بالقوه خود در امر سرمایه گذاری و نیز ایجاد و حفظ شرایط مساعد برای سرمایه گذاریهای اتباع طرفهای متعاقد در قلمرو یکدیگر، و با تأیید لزوم تشویق و حمایت از سرمایه گذاریهای اتباع طرفهای متعاقد در قلمرو یکدیگر، به شرح زیر توافق نمودند:

ماده ۱

تعاریف

از نظر این موافقتنامه معانی اصطلاحات به کار رفته به شرح زیر خواهد بود:
۱- اصطلاح "سرمایه گذاری" عبارت از هر نوع مال یا دارایی از جمله موارد زیر است که توسط سرمایه گذاران یکی از طرفهای متعاقد در قلمرو و طبق قوانین و مقررات طرف متعاقد دیگر (که از این پس طرف متعاقد سرمایه پذیر خوانده می شود) به کار گرفته شود:

الف) اموال منقول و غیر منقول و حقوق مربوط به آنها.

ب) سهام یا هر نوع مشارکت در شرکتها.

پ)

گزینه اول:

پول یا حقوق دینی قابل تبدیل به پول.

گزینه دوم:

پول یا هر گونه مطالبات قابل وصول.

ت) حقوق مالکیت معنوی و صنعتی از قبیل حق اختراع، نمونه‌های بهره‌وری، طرحها یا نمونه‌های صنعتی، علائم و اسامی تجاری، دانش فنی و حسن شهرت تجاری.

ث) حق اکتشاف، استخراج یا بهره‌برداری از منابع طبیعی.

۲- اصطلاح "سرمایه‌گذار/ سرمایه‌گذاران" عبارت از اشخاص زیر است که در چارچوب این موافقتنامه در قلمرو طرف متعاقد دیگر سرمایه‌گذاری کنند:

الف) اشخاص حقیقی که به موجب قوانین هر یک از طرفهای متعاقد اتباع آن طرف متعاقد به‌شمار آیند و تابعیت طرف متعاقد سرمایه‌پذیر را دارا نباشند.

ب)

گزینه اول:

اشخاص حقوقی هر یک از طرفهای متعاقد که به موجب قوانین همان طرف متعاقد تأسیس شده و مرکز اصلی فعالیت‌های آنها در قلمرو طرف متعاقد مزبور قرار داشته باشد.

گزینه دوم:

اشخاص حقوقی هر یک از طرفهای متعاقد که به موجب قوانین همان طرف متعاقد تأسیس شده و مرکز اداره یا مرکز اصلی فعالیت‌های آنها در قلمرو طرف متعاقد مزبور قرار داشته باشد.

گزینه سوم:

اشخاص حقوقی هر یک از طرفهای متعاقد که به موجب قوانین همان طرف متعاقد تأسیس شده و بیش از پنجاه درصد سهام آنها به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم متعلق به اشخاص حقیقی طرف متعاقد مزبور باشد.

گزینه چهارم: اشخاص حقوقی هر یک از طرفهای متعاقد که به موجب قوانین همان طرف متعاقد تأسیس شده باشند، مشروط بر آنکه:

(۱) بیش از پنجاه درصد سهام آنها به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم در تملک اشخاص حقیقی آن طرف متعاقد باشد،

(۲) مرکز اداره یا مرکز اصلی فعالیت‌های آن اشخاص حقوقی در قلمرو طرف متعاقد مزبور قرار داشته باشد.

۳- اصطلاح "عواید" به معنی وجوهی است که به‌طور قانونی از سرمایه‌گذاری حاصل شده باشد از جمله سود حاصل از سرمایه‌گذاری، سود سهام، کارمزد و حق‌الامتیاز.

۴-

گزینه اول:

در مواقعی که هر دو طرف متعاقد تعریف واحدی از قلمرو آرایه می‌کنند: اصطلاح "قلمرو" به معنی مناطقی است که حسب مورد تحت حاکمیت یا صلاحیت هر یک از طرفهای متعاقد قرار دارد و

شامل مناطق دریایی مربوط آنها نیز می شود.

گزینه دوم:

در مواقعی که هر طرف متعاقد تعریف مورد نظر خود را از قلمرو ارایه می کند: (۱)
اصطلاح "قلمرو" در مورد جمهوری اسلامی ایران به معنای مناطقی است که حسب مورد تحت
حاکمیت یا صلاحیت جمهوری اسلامی ایران قرار دارد و شامل مناطق دریایی مربوط آن نیز می شود.

ماده ۲

تشویق سرمایه گذاری

- ۱- هر یک از طرفهای متعاقد اتباع خود را به سرمایه گذاری در قلمرو طرف متعاقد دیگر تشویق خواهد کرد.
- ۲- هر یک از طرفهای متعاقد در حدود قوانین و مقررات خود زمینه مناسب را جهت جلب سرمایه گذاری اتباع طرف متعاقد دیگر در قلمرو خود فراهم خواهد آورد.

ماده ۳

پذیرش سرمایه گذاری

- ۱- هر یک از طرفهای متعاقد با رعایت قوانین و مقررات خود نسبت به پذیرش سرمایه گذاری اشخاص حقیقی و حقوقی طرف متعاقد دیگر در قلمرو خود اقدام خواهد کرد.
- ۲- هر یک از طرفهای متعاقد پس از پذیرش سرمایه گذاری، کلیه مجوزهایی را که طبق قوانین و مقررات جهت تحقق سرمایه گذاری مزبور لازم است اعطا خواهد کرد.

ماده ۴

حمایت از سرمایه گذاری

- ۱- سرمایه گذارهای اشخاص حقیقی و حقوقی هر یک از طرفهای متعاقد در قلمرو طرف متعاقد دیگر از حمایت کامل قانونی طرف متعاقد سرمایه پذیر و رفتار منصفانه ای که از رفتار اعمال شده نسبت به سرمایه گذاران^(۲) هر کشور ثالث در شرایط مشابه نامساعدتر نباشد، برخوردار خواهد بود.

۱- طبعاً در این گونه موارد پذیرش تعریف قلمرو طرف مقابل باید در حدود مقررات و قواعد بین المللی و در جهت حق حاکمیت دیگر دولتها و مرزهای آنها صورت گیرد.

۲- در مواردی که رفتار ملی نیز مورد نظر باشد عبارت "سرمایه گذاران خرد" نیز از عبارت "سرمایه گذاران هر کشور ثالث" نوشته شود.

۲- چنانچه هر یک از طرفهای متعاقد، به موجب یک موافقتنامه موجود یا آتی راجع به تأسیس منطقه آزاد تجاری، اتحادیه گمرکی، بازار مشترک یا نهاد منطقه‌ای مشابه یا ترتیبات راجع به اجتناب از اخذ مالیات مضاعف، حقوق و مزایای خاصی را به یک یا چند سرمایه‌گذار کشور ثالث اعطا کرده و یا در آینده اعطا کند، ملزم به اعطای حقوق و مزایای مزبور به سرمایه‌گذاران طرف متعاقد دیگر نخواهد بود. (۱)

ماده ۵

شرایط مساعدتر (۲)

قطع نظر از شروط مقرر در این موافقتنامه، شرایط مساعدتری که میان هر یک از طرفهای متعاقد و یک سرمایه‌گذار طرف متعاقد دیگر مورد توافق قرار گرفته یا قرار گیرد، قابل اعمال خواهد بود.

ماده ۶

مصادره و جبران خسارت

گزینه اول: در مواردی که ایران سرمایه‌پذیر است:

۱- سرمایه‌گذارهای اشخاص حقیقی و حقوقی هر یک از طرفهای متعاقد توسط طرف متعاقد دیگر ملی^(۳)، مصادره و سلب مالکیت نخواهد شد و یا تحت تدابیر مشابه قرار نخواهد گرفت، مگر آنکه اقدامات مزبور برای اهداف عمومی، به موجب فرایند قانونی، به روش غیر تبعیض آمیز و در مقابل پرداخت سریع و مؤثر غرامتی که طبق قوانین طرف متعاقد سرمایه‌پذیر تعیین شود، انجام پذیرد. (با توجه به آثار متفاوتی که واژه‌های سریع، مؤثر، کافی و مناسب در تأمین خسارت دارد، سازمان می‌تواند حسب مورد و مصلحت به جای عبارت اخیر این بند "و در مقابل پرداخت سریع و مؤثر غرامتی که طبق قوانین طرف متعاقد سرمایه‌پذیر تعیین شود انجام پذیرد" یکی از عبارتهای زیر را به کار برد:

- و در مقابل پرداخت غرامت مناسب طبق حقوق بین‌الملل انجام پذیرد.

- و در مقابل پرداخت سریع و مؤثر غرامتی که طبق قوانین و مقررات طرف متعاقد سرمایه‌پذیر

کافی باشد انجام پذیرد.

۱- در مواردی که جمهوری اسلامی ایران سرمایه‌فرست باشد بند (۲) می‌تواند حذف شود.

۲- لحاظ ماده فوق بنا به تشخیص سازمان سرمایه‌گذاری و کمکهای اقتصادی و فنی ایران می‌باشد.

۳- توضیح: لحاظ واژه ملی در هر یک از این دو گزینه بنا به تشخیص سازمان سرمایه‌گذاری و کمکهای اقتصادی و فنی ایران خواهد بود.

- انجام پذیرد و جبران خسارت مؤثر و مناسب پیش‌بینی شده باشد. مبلغ غرامت باید بدون تأخیر پرداخت شود.

- و در مقابل پرداخت غرامت سریع، مؤثر و مناسب انجام پذیرد.

- و در مقابل پرداخت غرامت مناسب انجام پذیرد).

۲- میزان جبران خسارت باید معادل ارزش سرمایه‌گذاری بلافاصله قبل از ملی شدن، مصادره یا سلب مالکیت باشد.

گزینه دوم: در مواردی که ایران سرمایه‌فرست است:

۱- سرمایه‌گذارهای اشخاص حقیقی و حقوقی هر یک از طرفهای متعاقد توسط طرف متعاقد دیگر ملی^(۱)، مصادره و سلب مالکیت نخواهد شد و یا تحت تدابیر مشابه قرار نخواهد گرفت، مگر آنکه اقدامات مزبور برای اهداف عمومی، به موجب فرایند قانونی به روش غیر تبعیض آمیز و در مقابل پرداخت سریع و مؤثر غرامت انجام پذیرد.

۲- میزان جبران خسارت باید معادل ارزش روز سرمایه‌گذاری بلافاصله قبل از ملی شدن، مصادره، سلب مالکیت یا آگاهی از آنها باشد.

ماده ۷

زیانها

سرمایه‌گذاران هر یک از طرفهای متعاقد که سرمایه‌گذارهای آنها به علت مخاصمه مسلحانه، انقلاب، یا حالت اضطراری مشابه در قلمرو طرف متعاقد دیگر دچار خسارت شود، از رفتاری که نسبت به رفتار طرف متعاقد مزبور یا سرمایه‌گذاران خود یا سرمایه‌گذاران هر کشور ثالث نامساعدتر نباشد، برخوردار خواهند بود.

ماده ۸

بازگشت و انتقال سرمایه

۱- هر یک از طرفهای متعاقد طبق قوانین و مقررات خود و یا حسن نیت اجازه خواهد داد که در مورد سرمایه‌گذاری موضوع این موافقتنامه انتقالات زیر به صورت آزاد و بدون تأخیر به خارج از قلمرو آن انجام شود:

الف- عواید،

ب- مبالغ حاصل از فروش یا تصفیه تمام یا قسمتی از سرمایه‌گذاری،

۱- توضیح: لحاظ واژه ملی در هر یک از این دو گزینه بنا به تشخیص سازمان سرمایه‌گذاری و کمکهای اقتصادی و فنی ایران خواهد بود.

- پ - حق الامتیازها و حق الزحمه‌های مربوط به قراردادهای انتقال فن آوری،
 ت - مطالب پرداخت شده به موجب مواد (۶) یا (۷) این موافقتنامه،
 ث - اقساط وام‌های مربوط به سرمایه‌گذاری، مشروط بر آنکه از محل عملکرد (۱)
 سرمایه‌گذاری پرداخت شود،
 ج - حقوق ماهیانه و دستمزدهای دریافتی توسط کارکنان سرمایه‌گذار که پروانه کار مرتبط با آن
 سرمایه‌گذاری در قلمرو طرف متعاقد سرمایه‌پذیر را دارا باشند،
 چ - وجوه پرداختی ناشی از تصمیم مرجع مذکور در ماده (۱۲).
 ۲- انتقالات فوق باید به ارزش قابل تبدیل و به نرخ جاری بر اساس مقررات ارزی زمان انتقال انجام
 پذیرد.
 ۳- سرمایه‌گذار و طرف متعاقد سرمایه‌پذیر می‌توانند در خصوص چگونگی بازگشت و یا
 انتقال موضوع این ماده به نحو دیگری توافق کنند.

ماده ۹

جانشینی

- هرگاه یکی از طرفهای متعاقد یا مؤسسه تعیین شده توسط آن، در چارچوب یک نظام قانونی به
 لحاظ پرداختی که به موجب یک قرارداد بیمه یا تضمین خطرات غیر تجاری یک سرمایه‌گذاری به عمل
 آورده جانشین سرمایه‌گذار شود:
 الف) جانشینی مزبور معتبر شناخته خواهد شد،
 ب) جانشین مستحق حقوقی بیش از آنچه سرمایه‌گذار استحقاق آن را داشته است، نخواهد بود.
 پ) اختلافهای میان جانشین و طرف متعاقد سرمایه‌پذیر بر اساس ماده (۱۲) این موافقتنامه
 حل و فصل خواهد شد.

ماده ۱۰

رعایت تعهدات

- هر یک از طرفهای متعاقد رعایت تعهداتی را که در ارتباط با سرمایه‌گذارهای اشخاص حقیقی
 و حقوقی طرف متعاقد دیگر تقبل نموده است، تضمین می‌نماید.

۱- به جای عبارت: "از محل عملکرد سرمایه‌گذاری" ممکن است حسب نظر سازمان سرمایه‌گذاری عبارت:
 "از محل فعالیتهای موضوع سرمایه‌گذاری عاید شده باشد" مورد استفاده قرار گیرد. سازمان سرمایه‌گذاری
 همچنین می‌تواند هر عبارت دیگری که مناسب تشخیص دهد به کار برد مشروط بر آنکه مقررات مربوط و بویژه
 مقررات ارزی بانک مرکزی رعایت شود.

دامنه شمول موافقتنامه

این موافقتنامه در مورد سرمایه‌گذاریهایی اعمال می‌شود که به تصویب مرجع صلاحیتدار طرف متعاقد سرمایه‌پذیر برسد. (۱) مرجع صلاحیتدار جمهوری اسلامی ایران سازمان سرمایه‌گذاری و کمکهای اقتصادی و فنی ایران می‌باشد. (۲)

حل و فصل اختلافهای میان یک طرف متعاقد و سرمایه‌گذار طرف متعاقد دیگر

۱- چنانچه اختلافی میان طرف متعاقد سرمایه‌پذیر و یک یا چند سرمایه‌گذار طرف متعاقد دیگر درباره یک سرمایه‌گذاری پذیرفته شده بروز کند، طرف متعاقد سرمایه‌پذیر و سرمایه‌گذار (سرمایه‌گذاران) مزبور در ابتدا تلاش خواهند کرد که اختلاف را از طریق مذاکره و مشاوره و به صورت دوستانه حل و فصل کنند.

۲- چنانچه طرف متعاقد سرمایه‌پذیر و سرمایه‌گذار (سرمایه‌گذاران) مزبور نتوانند ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ ادعا به دیگری به توافق برسند، هر یک از آنها می‌تواند اختلاف را در دادگاههای صالح طرف متعاقد سرمایه‌پذیر مطرح و یا ضمن رعایت قوانین و مقررات مربوط به خود به یک هیأت داور سه نفره به شرح مندرج در بند (۵) زیر ارجاع کند.

۳- هر اختلافی که ابتدا در دادگاههای صالح طرف متعاقد سرمایه‌پذیر اقامه شود، تا زمانی که در دست رسیدگی است جز با توافق طرفه‌انمی‌تواند به داوری ارجاع شود، و در صورتی که منتهی به صدور حکم قطعی شود قابل ارجاع به داوری نخواهد بود.

۴- هر اختلافی که به داوری ارجاع شود، از صلاحیت دادگاههای داخلی مستثنا خواهد بود. با این وجود مفاد این بند مانع از آن نخواهد بود که محکوم‌له حکم داوری برای اجرای آن به دادگاههای داخلی مراجعه کند.

۵- طرف متعاقد سرمایه‌پذیر یا سرمایه‌گذار (سرمایه‌گذاران) طرف متعاقد دیگر، هر کدام که

۱- در مواردی که سازمان سرمایه‌گذاری لازم تشخیص دهد، عبارت زیر می‌تواند به این ماده اضافه شود:
"و سرمایه‌گذاریهایی انجام شده قبلی نیز در صورتی مشمول این موافقتنامه خواهد بود که بر اساس این موافقتنامه به تصویب مرجع صلاحیتدار طرف متعاقد سرمایه‌پذیر برسد."

۲- در مواردی که طرف متعاقد دیگر نیز مرجع صلاحیتدار سرمایه‌گذاری داشته باشد ممکن است نام مرجع مزبور نیز ذکر شود.

بخوانند اختلافی را به داوری ارجاع کنند، باید ضمن ارسال اطلاعیه کتبی برای دیگری داور منتخب خود را معرفی نمایند.

طرف دیگر باید ظرف مدت شصت روز از تاریخ دریافت اطلاعیه مذکور نسبت به معرفی یک داور اقدام کند و داوران منتخب باید ظرف مدت شصت روز از تاریخ آخرین انتخاب، سرداور را تعیین کنند. چنانچه هر یک از طرفها ظرف مدت مقرر داور خود را تعیین نکند یا داوران منتخب ظرف مدت مذکور در مورد انتخاب سرداور به توافق نرسند هر یک از طرفها می تواند از ... (۱) بخواهد که حسب مورد داور طرف ممتنع یا سرداور را تعیین نماید. در هر صورت سرداور باید از اتباع کشوری انتخاب شود که در زمان انتخاب با طرفهای متعاقد روابط سیاسی دارد.

۷۱۸

ماده ۱۳

حل و فصل اختلافهای بین طرفهای متعاقد (۲)

۱- کلیه اختلافهای ناشی از اجرا یا تفسیر این موافقتنامه یا مرتبط با آن، ابتدا از طریق مذاکره و به طور دوستانه حل و فصل خواهد شد. در صورت عدم توافق، هر یک از طرفهای متعاقد می تواند با رعایت قوانین و مقررات مربوط خود، ضمن ارسال اطلاعیه ای برای طرف متعاقد دیگر، موضوع را به یک هیأت داور سه نفره مرکب از دو داور منتخب طرفهای متعاقد و یک سرداور ارجاع نماید. در صورت ارجاع امر به داوری، هر یک از طرفهای متعاقد ظرف مدت شصت روز از تاریخ دریافت اطلاعیه نسبت به معرفی یک داور اقدام می کند و داوران منتخب طرفهای متعاقد ظرف مدت

-
- ۱- در این محل به جای نقطه چین باید نام مقام ناصب ذکر شود. مقام ناصب می تواند رئیس دیوان داوری بین المللی اتاق تجارت بین الملل باشد.
  - ۲- چنانچه احیاناً قرار شود ماده ای در مورد قانون ماهوی حاکم بر موافقتنامه درج شود این ماده می تواند به قرار زیر باشد:

ماده ۱۴

قانون حاکم در موارد اختلاف

مراجع مذکور در مواد (۱۲) و (۱۳) در حل و فصل اختلافها قواعد و مقررات ذیل را برترتیب مورد توجه قرار خواهند داد:

الف - مفاد این موافقتنامه،

ب - اصول حقوقی مشترک نظامهای حقوقی طرفهای متعاقد،

پ - حقوق بین الملل.